
Gramàtica essencial de la llengua catalana

**Institut d'Estudis
Catalans**

2018

Presentació Sumari Quadres Glossari

Institut d'Estudis Catalans. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona.
Telèfon +34 932 701 620. Fax +34 932 701 180. informacio@iec.cat - Informació legal

Què és la Gramàtica essencial de la llengua catalana?

La *Gramàtica essencial de la llengua catalana* (GEIEC) és una versió reduïda de la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) de l'Institut d'Estudis Catalans (2016). Es presenta amb un format adaptat per a la consulta en línia i té com a objectiu general fer accessible a un públic ampli la descripció i la normativa gramaticals contingudes en la GIEC. Aquesta gramàtica en línia de l'IEC es pot consultar en l'adreça <https://geiec.iec.cat>.

ESSENCIAL
GRAMÀTICA
de la llengua catalana

Presentació Sumari Quadres Glossari

11. Els demostratius i els possessius

- 11.1 - Introducció
- 11.2 - Els demostratius
 - 11.2.1 - Usos dictics dels demostratius: els sistemes binari i ternari
 - 11.2.2 - Usos anafòrics dels demostratius
- 11.3 - Els possessius
 - 11.3.1 - Les classes de possessius
 - 11.3.2 - Característiques dels possessius tònic
 - 11.3.3 - Els possessius fora del sintagma nominal
 - 11.3.4 - Absència de possessiu i altres vies per a expressar la possessió o la pertinença

11.3.1 Les classes de possessius

demostratiu dictic textual possessiu possessiu àton possessiu tònic

La llengua disposa de dues sèries d'elements: els possessius tònic, que presenten un ús general i productiu (*el meu pare*), i els possessius àton, molt usuals antigament, però que avui han quedat reduïts a contextos molt limitats (*mon pare*). Les formes tònic solen anar precedides de l'article definit.

a) Els **possessius tònic** mostren flexió de gènere i nombre, amb què concorden amb el nom que acompanyen (*la seva bicicleta, els meus patins*). Presenten, per tant, formes referides a les tres persones del singular (les referides a un únic posseïdor) i a les tres persones del plural (les referides a diversos posseïdors). El quadre 11.3 recull les formes que adopten els possessius tònic.

QUADRE 11.3
Els possessius tònic

Persona	Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
1sg	<i>meu</i>	<i>meva (meua)</i>	<i>meus</i>	<i>meves (meues)</i>
2sg	<i>teu</i>	<i>teva (teua)</i>	<i>teus</i>	<i>teves (teues)</i>
3sg	<i>seu</i>	<i>seva (seua)</i>	<i>seus</i>	<i>seves (seues)</i>
1pl	<i>nostre</i>	<i>nostra</i>	<i>nostres</i>	<i>nostres</i>
2pl	<i>vostre</i>	<i>vostra</i>	<i>vostres</i>	<i>vostres</i>
3pl	<i>seu llur</i>	<i>seva (seua) llur</i>	<i>seus llurs</i>	<i>seves (seues) llurs</i>

Com s'organitza la GEIEC?

La GEIEC comprèn trenta-dos capítols i, en extensió (nombre de caràcters), supera lleugerament el 50% de la GIEC. Les explicacions s'organitzen al voltant de quadres resum, els quals permeten anar ràpidament al contingut concret que es cerca. Com a elements de suport, compta també amb un glossari en línia, que resol dubtes terminològics durant la consulta, i amb remissions internes (⇒) i externes a la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) i a l'*Ortografia catalana* (OIEC).¹

També hi ha remissions a les conjugacions verbals (V). A més, es preveu que pròximament incorpori àudios (🔊), de manera que es podran sentir els exemples dels continguts de fonètica i fonologia tal com es pronuncien en diferents parlars.

Com són els quadres resum?

La GEIEC conté 245 quadres resum, 14 taules i 30 figures. Els quadres resum són un element clau en l'organització conceptual del contingut gramatical i en faciliten la consulta.

Els quadres esquematitzen els fenòmens més representatius o freqüents que es descriuen immediatament després. El text posterior desenvolupa la informació del quadre i també inclou informacions sobre altres casos menys freqüents o d'ús més reduït.

La majoria de quadres inclou, en la columna de la dreta, exemples il·lustratius i, quan s'escau, comentaris d'ús, que poden ser suficients per a resoldre un dubte. Quan l'explicació d'un aspecte es desenvolupa en un altre apartat, apareix l'enllaç (+), que permet obrir-lo en una nova finestra si es vol ampliar la informació.

La GEIEC en xifres

- 32 capítols
- Extensió de poc més del 50 % de la GIEC
- 245 quadres resum, 14 taules i 30 figures
- 568 termes definits i exemplificats en el glossari de la GEIEC

Com funciona el glossari de la GEIEC?

El glossari de la GEIEC conté 568 termes. Cada article inclou el terme, la definició i exemples representatius del concepte definit, així com un enllaç a l'apartat en què es defineix.

La major part dels termes del glossari es defineixen en el text, on es marquen amb una trama groga. Atès que hi ha capítols en què els termes són nombrosos, se n'ha fet una selecció (les paraules clau). Aquestes paraules clau apareixen en la part superior de totes les pantalles corresponents a un mateix capítol i es despleguen sense necessitat d'anar al glossari o a una nova pantalla.

¹ Els enllaços a la GIEC i l'OIEC indiquen l'apartat on es pot ampliar la informació. La possibilitat d'anar directament al text indicat s'activarà quan aquestes obres estiguin en un format en línia compatible amb el de la GEIEC.

Com es pot trobar una informació en la GEIEC?

La GEIEC és una gramàtica dissenyada per a la consulta en línia. La consulta es pot fer a través del sumari, dels quadres resum (i especialment de la cerca en quadre) o del glossari.

- El sumari remet als capítols, als apartats i als subapartats.
- Els quadres resum sintetitzen l'organització del text següent i inclouen enllaços als apartats o subapartats concrets en què es desenvolupa un fenomen si es tracta en un apartat diferent.
- En el glossari apareixen els apartats en què es descriu el concepte definit i s'hi pot accedir.

La cerca en quadre selecciona aquells quadres resum en què apareix tractat el terme o mot cercat i, dins de cada quadre, les files concretes en què apareix i s'exemplifica. A partir de la cerca, es pot accedir al quadre sencer i des d'aquí a l'apartat on s'ubica i es desenvolupa la informació relativa a la unitat cercada.²

Com es presenta la normativa en la GEIEC?

La GEIEC, com a versió de la GIEC, es presenta com una gramàtica descriptiva i normativa: mostra els usos i, en cas que calgui prescripció, els valora i, si convé, els jerarquitzava.

La descripció parteix dels usos formals propis de tots o de la majoria de parlars, però abasta també fenòmens propis de registres molt formals i dels informals i també de situacions comunicatives concretes. Quan un fenomen no abasta tots els usos de la llengua, s'indica si és propi dels registres formals, dels molt formals o dels informals. Les marques normatives bàsiques s'han reduït a tres: *no és acceptable*, *s'evita* i *és preferible*.

- Es marca com a *no acceptable* una opció que s'exclou perquè es considera no adequada en els registres formals.
- Es diu que *s'evita* una opció que no s'usa en els registres formals i, doncs, en queda exclosa, d'acord amb la tradició normativa.
- La marca *(és) preferible* permet indicar quina opció es considera més adequada en els registres formals entre dues o més de possibles.

Com a suport a la consulta, es destaquen aquells passatges que contenen informació rellevant des d'un punt de vista normatiu o de l'ús amb una icona (🔗) que se situa a la fi del passatge en qüestió.

Per ampliar la informació sobre la GEIEC, vegeu la Presentació en <https://geiec.iec.cat>

² Per a evitar un excés de resultats, la cerca no és oberta sinó que es redueix als conceptes més rellevants de cada quadre. Atès que encara no és possible fer la cerca de literals, en cas de cadenes que fàcilment apareixen en diversos mots, és preferible usar denominacions complexes, com ara 'preposició a' (i no, simplement, a), 'verb dir' (i no dir).